

інформувати абонентів про актуальні новини, оновлення тарифів чи технічні роботи, а також оперативно реагувати на звернення.

Сучасні провайдери активно впроваджують інструменти інтернет-маркетингу для просування своїх послуг. Контекстна реклама, SEO та соціальні мережі допомагають залучити нових користувачів і зберегти лояльність постійних клієнтів.

Загалом ефективна інформаційно-комунікаційна діяльність є основою успішного функціонування інтернет-провайдерів: вона сприяє високій якості послуг, підтримує довіру користувачів і забезпечує відповідність нормативним вимогам у сфері інформаційних технологій.

Список використаних джерел

1. Мітчук О., Крупський І. Інформаційно-комунікаційна діяльність: контентні та аудиторні характеристики. *Образ*. 2023. Вип. 1(41). URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/91168/1/Mitchuk_Obraz_1_2023.pdf (дата звернення: 07.04.2025).

2. Хостинг-провайдер, інтернет-провайдер та мобільний провайдер – чим вони займаються і як їх не плутати? *Cityhost*. 30.06.2023. URL: <https://cityhost.ua/uk/blog/hosting-provayder-internet-provayder-ta-mobilniy-provayder-chim-voni-zaamayutsya-i-yak-h-ne-plutati.html> (дата звернення: 07.04.2025).

3. Гнилянська О. В. Роль інформаційно-комунікаційного менеджменту в стратегічному управлінні організації. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління»*. 2024. № 8. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2024/nov/36642/vse20242-184-198.pdf> (дата звернення: 07.04.2025).

УДК 321.64:[32.019.5:316.77] (043.2)

Булгаков Дмитро Олексійович

(наук. керівник – д-р політ. наук, професор *Примуш М. В.*)

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

ВІДМІННОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В АВТОРИТАРНИХ ТА ДЕМОКРАТИЧНИХ ДЕРЖАВАХ

Анотація. У роботі розглянуто ключові відмінності політичної комунікації в авторитарних та демократичних державах. Встановлено загальні особливості авторитарного та демократичного політичних режимів. Окреслено відмінності політичної комунікації держав, які належать до цих режимів, що пов'язані з їх сутнісними характеристиками. З'ясовано загальний характер відмінностей та їх вплив на політичну комунікацію.

Ключові слова: авторитаризм, авторитарні держави, демократичні держави, політична комунікація.

Політична комунікація – один із ключових аспектів успішного функціонування сучасної держави. Взаємодія влади, громадян та інших політичних акторів впливає на низку процесів всередині суспільства, тому особливо вагомим є забезпечення ефективної політичної комунікації. Зазначимо, що сучасний світ досі характеризується збереженням авторитарного політичного режиму, який, на відміну від демократичного, передбачає порушення свободи слова людини, жорсткий конт-

роль діяльності ЗМІ, високий рівень цензури тощо. Це негативно впливає на стан політичної комунікації, що перешкоджає розвитку громадянського суспільства. Держави, які мають демократичний режим, створюють усі необхідні умови для якісної політичної комунікації на різних рівнях. Відповідно існує низка відмінностей політичної комунікації в авторитарних та демократичних державах, які важливо розглянути більш детально.

Насамперед розглянемо загальні риси авторитарного та демократичного режимів. Авторитарний політичний режим – складна та особливо впливова форма управління, у якій влада концентрується у руках керівних осіб або партій, а політичні права та свободи громадян є обмеженими. У державах, які мають авторитарний режим, створюється атмосфера відносної політичної стабільності, проте з погляду порушення прав людини, відсутність демократичних інституцій та недотримання норм соціальної справедливості такий політичний режим має низку недоліків та деструктивно впливає на сучасний світ. До того ж для авторитарних держав характерне обмеження політичного плюралізму, відсутність інтенсивної та екстенсивної політичної мобілізації [1].

Демократичний режим, на відміну від авторитарного, є сукупністю способів та принципів функціонування політичної системи, що спрямовані забезпечити демократичні принципи – демократію, рівність, плюралізм та ін. Пріоритетними для демократичних держав є права та свободи людини. Формування влади є відкритим, що, безумовно, передбачає відкритість влади до політичної комунікації з громадянами. Також створені усі умови для розвитку громадянського суспільства. Тобто демократичні держави хоч і не завжди мають високий рівень розвитку та суспільної стабільності, втім права людини та громадянина не порушуються, а лише частково обмежуються законодавчими нормами. Усі громадяни є вільними та можуть брати активну участь у житті держави й суспільства [2].

З огляду на це авторитарні та демократичні держави мають різний підхід до організації політичної комунікації. Політичну комунікацію можна вважати процесом взаємодії політичних суб'єктів, що здійснюється на основі обміну інформацією і безпосередньо спілкування. Також це засоби та способи такої взаємодії. До того ж політичну комунікацію можна вважати процесом передачі політичної інформації, за допомогою чого інформація циркулює між різними елементами політичної системи, між політичною та соціальною системами. Авторитарні держави, як і демократичні, здійснюють політичну комунікацію, проте підхід до їх організації відрізняється. У той час, коли у демократичних державах громадяни мають право вільно виражати свою думку та брати участь у політичному житті держави, в авторитарних подібні дії є дуже обмеженими. Також обмеженою є політична мобілізація громадян в авторитарному режимі, оскільки громадяни не активні, не беруть участі в об'єднаннях та політичних силах, що також знижує активність політичної комунікації [3].

Зазначимо такі відмінності у політичній комунікації авторитарних та демократичних держав:

– Відмінності у контексті джерел та контролю інформації. Демократичні держави мають плюралізм джерел інформації, ЗМІ є незалежними чи приватними,

тому вони можуть висловлювати критику щодо влади, проводити незалежні розслідування, збалансовано надавати громадянам правдиву інформацію. Авторитарні держави мають високий рівень контролю ЗМІ, адже фактично усі засоби масової інформації є державними. Наявний високий рівень цензури, критика влади під заборонаю, тому політична комунікація є пропагандистською.

– Відмінності у дотриманні свободи слова та участі громадян у житті держави. Демократичні держави характеризуються створенням умов для вільного висловлювання думок громадянами, їх участі у виборах та протестах, прямої комунікації з представниками влади. Авторитаризм обмежує політичну участь громадян, комунікація є вертикальною – «згори вниз», тобто нею керує саме влада. Будь-які прояви дискусій та опозиції є нічим іншим, як навмисним намаганням держави створити ілюзію в очах громадян та пропагандою.

– Різна мета політичної комунікації. У демократичних державах вона існує для того, аби забезпечити прозорість влади та реалізовувати права й можливості громадян впливати на прийняття рішень на державному рівні. Авторитарні завдяки політичній комунікації зміцнюють власний контроль над громадськістю та знижують політичну активність громадян. Завдяки обмеженням права висловлювати свою думку, права голосу, права на організацію протестів та участь у них влада попереджає можливі загрози для режиму та свого існування загалом.

Відповідно політична комунікація демократичних держав чітко відповідає загальним засадам та принципам демократії. У такому випадку дотримуються права та свободи громадян, створюється громадянське суспільство, тому участь громадян у політичній комунікації та житті держави загалом є активною. Авторитарні держави використовують політичну комунікацію з метою зміцнення режиму та попередження негативних настроїв у суспільстві. Для цього поширюються пропагандистські наративи, які допомагають керувати громадською думкою, обмежуючи політичну участь громадян.

Отже, демократичні та авторитарні держави мають низку відмінностей у підходах до організації та реалізації політичної комунікації. Такі держави використовують її з різною метою: демократичні прагнуть надалі зміцнювати демократію та розширювати свободи громадян, авторитарні – збільшити вплив на громадян та зменшити будь-які прояви опозиційних настроїв. Такі відмінності стають причиною того, що політична активність громадян в авторитарних державах, на відміну від демократичних, є дуже низькою, що загалом негативно впливає на ситуацію в державі та створює додаткові проблеми.

Список використаних джерел

1. Панова І. О., Багінська А. В. Типологія та характеристики авторитарних політичних режимів. *БізнесІнформ*. 2023. № 5. С. 6–11
2. Гапоненко В. Демократія як універсальна модель політичного режиму: міф чи реальність? *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2011. Вип. 4. С. 161–172. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2011_4_18
3. Акайомова А. Політична комунікація як процес взаємодії політичних суб'єктів. *Політичний менеджмент*. 2011. № 1. С. 87–91. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe_2011_1_12

